

เล่าเรื่อง.....

การจัดการศึกษา

1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

โรงเรียนเนกขัมวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ราชบุรี

เล่าเรื่อง.....

การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

โรงเรียนเนกขัมวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี

โรงเรียนเนกขัมวิทยา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2527 ปัจจุบันมีนักเรียน 178 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 14 คน โรงเรียนตั้งอยู่ที่ตำบล ฝั้นดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวและดินร่วน เหมาะแก่การทำสวนผลไม้ และปลูกพืชผักต่าง ๆ มีลำคลองธรรมชาติไหลลงสู่น้ำแม่กลอง มีคลองเล็ก ๆ จำนวนมาก ทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี มีประชากรประมาณ 8,700 คน ลักษณะเป็นเมืองกิ่งชนบท อาชีพหลักของผู้ปกครอง คือ รับจ้าง ทำสวนมะพร้าว สวนชมพู สวนฝรั่ง ทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม มะพร้าว ครอบครัวมีฐานะยากจนอันเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจ นักเรียนบางส่วนต้องช่วยเหลือผู้ปกครองโดยการรับจ้างทำงานในสวนมะพร้าว ทำให้ไม่สามารถมาโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจำนวน 40 คน เป็นนักเรียนขาดโอกาสทางการศึกษา ครอบครัวแตกแยก ฐานะยากจน มาจากอำเภอสวนผึ้ง และได้รับการอุปการะจากเจ้าอาวาสวัดใหม่สี่หมื่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ จะต้องตอบคำถามของผู้ที่มีความห่วงใยอยู่ประมาณ 5 คำถาม

- 1 ทำไมต้องทำต้องจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ
- 2 โรงเรียนจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ จัดได้ใหม่มีความถูกต้องหรือไม่
- 3 ถ้าจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบได้แล้วทำอย่างไร
- 4 จัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบแล้วคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างไร
- 5 การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

จะแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและเด็กหลุดออกจากระบบได้จริงหรือ โรงเรียนเนกขัมวิทยาขอเล่าประสบการณ์เพื่อตอบคำถามดังนี้

คำถามข้อที่ 1

ทำไม...ต้องทำ...ต้องจัดการศึกษา

1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

1

นำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี สู่การปฏิบัติ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

2

พบว่า นักเรียนไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 7 คน นักเรียนหลุดระบบการศึกษาก่อนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 6 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 คน และมีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันตามปัญหาและสาเหตุความจำเป็นของครอบครัว ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 21 คน สาเหตุที่นักเรียนหลุดระบบการศึกษา คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ/ยากจน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 7 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 6 คน ปัญหาการท้องในวัยเรียน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 คน ปัญหาการย้ายถิ่นฐาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 คน ด้านสุขภาพและดูแลมารดาที่เจ็บป่วย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 คน

3

พบว่า นักเรียนติด 0 ,ร, มส สะสมไว้ในแต่ละปีการศึกษาส่งผลให้ไม่จบการศึกษา นักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและนักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษาตามปัญหาและสาเหตุที่แตกต่างกันไปและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีการศึกษา

4

พบว่า นักเรียนบางคนต้องขาดเรียนบ่อยมากไม่มีสิทธิ์สอบเพราะต้องช่วยทำงานแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง มีฐานะยากจน ครอบครัวแตกแยกและอาศัยอยู่กับญาติหรืออยู่กันตามลำพังไม่มีคนดูแลช่วยเหลือ

5

พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและหลุดออกจากระบบการศึกษามีความกังวลใจที่ลูก หลานไม่ได้เรียนและไม่จบการศึกษาและกลัวไม่มีวุฒิการศึกษาไปสมัครทำงาน

คำถามข้อที่ 2

โรงเรียนจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ จัดได้ไหม... มีความถูกต้องหรือไม่

1

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 15 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหา และหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

2

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 มาตรา 5 ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรร โอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับโดยให้เปิดเผยไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

3

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มาตรา 63 โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสมควมรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

4

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

5

นโยบายจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความ เท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ด้านคุณภาพและด้านประสิทธิภาพ

6

หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา/ปรัชญาการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย และงานวิจัยเกี่ยวข้องการสร้างโอกาส ความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมและการแก้ปัญหาเด็กออกกลางคันและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา

คำถามข้อที่ 3

ถ้าจัด...จัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบได้..แล้วทำอย่างไร....

สิ่งที่ท้าทายในการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

1

โรงเรียนจะมีข้อมูลสารสนเทศนักเรียนรายบุคคลและเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันได้อย่างไร

2

โรงเรียนจะพัฒนารูปแบบการจัดการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการ สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างไร

3

โรงเรียนจะพัฒนากลไกภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินการแก้ปัญหาสำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบ การศึกษาได้อย่างไร

จากสิ่งที่ท้าทาย.....สู่การพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวร สร้างโอกาส สำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาโรงเรียน เนกขัมวิทยาและน่านวัตกรรมไปใช้ ดังนี้

วัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

ด้วยบวร สร้างโอกาสสำหรับนักเรียน
และเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษา
โรงเรียนเนกขัมวิทยา

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 1 เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบด้วยบวรสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาโรงเรียนเนกขัมวิทยา
- 2 เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและจบการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงานของนวัตกรรม

- **ขั้นที่ 1** ผู้นำสร้างความตระหนักสู่เป้าหมายร่วมกัน
- **ขั้นที่ 2** คัดกรองนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- **ขั้นที่ 3** จัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) ด้วย พลังบวก
- **ขั้นที่ 4** ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย PLC
- **ขั้นที่ 5** เสริมสร้างพลังด้วยการนิเทศแบบ Coach
- **ขั้นที่ 6** เครือข่ายสนับสนุนหนุนเสริม

หลักการของนวัตกรรม

การสร้างโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและศักยภาพผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย บวร (บ้าน วัด โรงเรียน)

ปัจจัยความสำเร็จ

- 1 ผู้ปฏิบัติต้องเปิดใจและปฏิบัติตามขั้นตอน
- 2 เครือข่ายร่วมเป็นกลไกเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบตามบทบาทหน้าที่อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผล

- 1 วัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบด้วยบวรสร้างโอกาส สำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษา
- 2 นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน และเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและจบการศึกษา
- 3 เครือข่าย บวร มีส่วนร่วมและมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

**นวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวร สร้างโอกาส
สำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาโรงเรียนเนกขัมวิทยา
หมายถึง โรงเรียนจัดการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการการเรียนรู้ด้วย
รูปแบบในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
เฉพาะทุกกลุ่มให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมโดยการมีส่วนร่วม
ของเครือข่าย บวร (บ้าน วัด โรงเรียน)**

บวร หมายถึง เครือข่าย บ้าน วัด โรงเรียน บ้าน ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน องค์การชุมชน และองค์กรเอกชน วัด ประกอบด้วย สถาบันทางศาสนาต่างๆ โรงเรียน ประกอบด้วย สถานศึกษา ท้องถิ่น หน่วยงานรัฐต่างๆ ร่วมเป็นกลไกเชิงพื้นที่ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเนกขัมวิทยา

สร้างโอกาส หมายถึง ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้นักเรียนโรงเรียนเนกขัมวิทยาทุกคนและเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมด้วยรูปแบบที่หลากหลายและยืดหยุ่นตรงตามศักยภาพของตนเองทั้งด้านทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและทักษะวิชาการ และจบการศึกษา

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่มีรายชื่อในทะเบียนนักเรียนของโรงเรียนในปัจจุบันและกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเนกขัมวิทยา

เด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษา หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยเรียนและเคยเข้าเรียนในโรงเรียน เนกขัมวิทยา แต่ต้องออกจากโรงเรียนไปกลางคันด้วยปัญหาและสาเหตุต่างๆ และยังไม่ได้กลับเข้ามาเรียนหรือศึกษาต่อทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

นักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเนกขัมวิทยาแต่มีปัจจัยเสี่ยงสูงในด้านต่างๆ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีแนวโน้มจะออกกลางคัน หรือเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาแล้วโรงเรียนติดตามกลับเข้ามาเรียนใหม่

การนำนวัตกรรม การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบไปใช้

การนำนวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวร สร้างโอกาส สำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาโรงเรียนเนกขัมวิทยาไปใช้ เป็นการบริหารจัดการแบบองค์รวมและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้ง 6 ขั้นตอนและแต่ละขั้นตอนขับเคลื่อนด้วยวงจร PDCA อย่างเป็นระบบ มีรายละเอียดดังนี้

สรุปขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการศึกษาด้วยนวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวร สร้างโอกาส สำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาโรงเรียน
เนกขัมวิทยา

ขั้นที่ 1

ผู้นำสร้างความตระหนักสู่เป้าหมายร่วมกัน

- กำหนดนโยบายการสร้างโอกาสและความเสมอภาคของโรงเรียนเนกขัมวิทยา “สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ด้วย 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ”
- สื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและเครือข่าย บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) และนำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย บวร
- ร่วมสร้าง ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมพัฒนา “วิถีครอบครัวเนกขัม” ด้วยค่านิยม SPEED เพื่อการดำเนินงานการจัดการศึกษาด้วยนวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวร สร้างโอกาส

ประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองสื่อสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรม

ผู้บริหาร ครู ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาศึกษาดูงานโรงเรียน และศูนย์การเรียนรู้ดอนบอสโก

ขั้นที่ 2

คัดกรองนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

- คัดกรองและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและ เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาเพื่อวางแผนการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวร สร้างโอกาส สำหรับนักเรียนและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาโรงเรียนเนกขัมวิทยา
- ผู้บริหาร ครู อสม. ผู้นำชุมชนและอบต. ร่วมสำรวจข้อมูลเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาด้วยแบบสำรวจหน้าเดียวรวบรวมข้อมูล
- ค้นหาศักยภาพของนักเรียนเพื่อวางแผนส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนตามความสนใจ ความสามารถ ความต้องการของนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
- เปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาตนเองด้วยรูปแบบที่หลากหลายตามความสนใจ ความต้องการของนักเรียนด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ทั้งรูปแบบในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมพัฒนาข้อมูลสารสนเทศและกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพเพื่อและสร้างความปลอดภัยของนักเรียนและเพิ่มมูลค่าการเรียนรู้

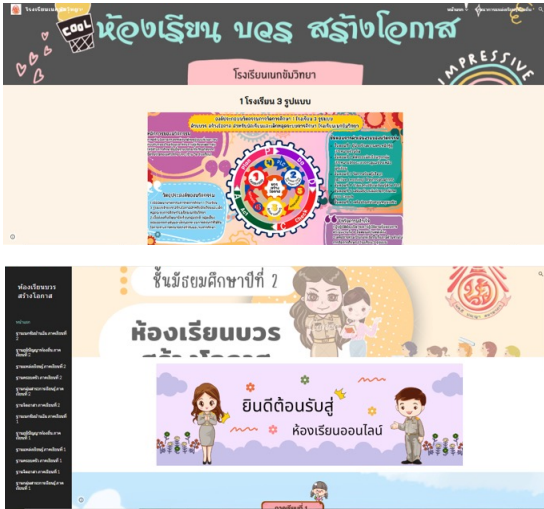
ผู้บริหาร ครู และเครือข่ายบวร ร่วมลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน

นักเรียนฝึกทักษะอาชีพร่วมกับวิทยาลัยสารพัดช่างราชบุรี และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ขั้นที่ 3

จัดการเรียนรู้เชิงรุก(ACTIVE LEARNING) ด้วยพลังบวก

เรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ “ห้องเรียนบวรสร้างโอกาส”

นักเรียนห้องเรียน บวร สร้างโอกาส เรียนรู้ด้วยตนเอง

- นำข้อมูลสารสนเทศจากการสำรวจและคัดกรองนักเรียนจัดนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา จัดให้เรียนในห้องเรียนปกติ และพัฒนาหลักสูตรและออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับนักเรียน กลุ่มที่ 1 จัดการเรียนรู้แบบองค์รวม เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) บูรณาการการเรียนรู้บนฐานวัฒนธรรม ชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีทักษะชีวิต ทักษะการทำงานและการแสวงหาความรู้กับการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยบูรณาการทั้งรูปแบบในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

กลุ่มที่ 2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ที่มีแนวโน้มจะออกกลางคันและเด็กหลุด ออกระบบการศึกษาและมีความประสงค์จะ เรียนด้วยรูปแบบนอกระบบการศึกษาและ ตามอัธยาศัย จัดให้เรียนในห้องเรียน บวร สร้างโอกาส

- พัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่น หลักสูตรบูรณาการเรื่อง รักสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ หลักสูตรบูรณาการเรื่อง จิตสำนึกรักบ้านเกิดตามวิถีชุมชน หลักสูตรบูรณาการเรื่อง อาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน หลักสูตรบูรณาการเรื่อง ความปลอดภัย ในสถานศึกษาและชุมชน หลักสูตรบูรณาการเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักสูตรบูรณาการเรื่อง อยู่อย่างพอเพียงตามวิถีชุมชน หลักสูตรบูรณาการเรื่อง จิตอาสาทำดีเพื่อชุมชน

- ออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและมีความยืดหยุ่น บูรณาการสิ่งที่เรียนรู้กับทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน เรียนรู้ผ่านวิถีชีวิตประจำวันบนฐานวัฒนธรรมชุมชน “การเล่นและการทำงานกับการเรียนรู้ เป็นเรื่องเดียวกัน” เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านชีวิตจริงและกิจกรรมของชุมชน เรียนรู้แบบครูเดินสอน ครูเป็นCoach ติดตามสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้านและสถานที่ทำงานของนักเรียน เรียนรู้แบบพบกลุ่ม เรียนรู้ผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรและหลักสูตรอาชีพระยะสั้นที่โรงเรียนร่วมกับเครือข่ายตามความสนใจและความต้องการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้เนกซัมบ้านฉัน หน่วยการเรียนรู้จิตอาสา หน่วยการเรียนรู้ครอบครัว หน่วยการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ สำหรับตัวชี้วัดที่ไม่สามารถนำมาควมรวมในหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้ ให้จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ พัฒนาการจัดการเรียนแบบออนไลน์ โดยจัดทำเว็บไซต์บวรสร้างโอกาส <https://sites.google.com/view/borvorn2566/home>

นักเรียนห้องเรียน บวร สร้างโอกาส เรียนรู้แบบพบกลุ่ม

นักเรียนห้องเรียน บวร สร้างโอกาส เรียนรู้แบบครูเดินสอน

การวัดและประเมินผล

การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

กลุ่มที่ 1 สำหรับนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนปกติ วัดและประเมินผลตามระเบียบวัดและประเมินผลของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักการการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง บูรณาการผลงาน ชิ้นงานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและตามหลักการแนวคิดของการจัดการศึกษาตามรูปแบบในระบบและมีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จาก ชิ้นงาน/ผลงาน ฯลฯ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบนอกระบบและตาม อรรถยาศัยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงและเป็นองค์รวมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการพัฒนาการของนักเรียน สังเกตพฤติกรรมการทำงานและการเรียนรู้ ผลงาน/ชิ้นงาน

กลุ่มที่ 2 สำหรับนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนบวร สร้างโอกาสและเรียนรู้ด้วยรูปแบบนอกระบบการศึกษาและตามอรรถยาศัย ดำเนินการดังนี้

1. วัดและประเมินผลตามระเบียบวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการแนวคิดรูปแบบนอกระบบและตามอรรถยาศัย
2. การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงและเป็นองค์รวมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการพัฒนาการของนักเรียน สังเกตพฤติกรรมการทำงานและการเรียนรู้ บูรณาการผลงาน ชิ้นงานเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน
3. สะสมตัวชี้วัดและหน่วยกิตการเรียนรู้ (Credit Bank) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากชีวิตจริงเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผล

4. เทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และผลงาน ชิ้นงาน ฯลฯ ตามระเบียบการวัดและประเมินผลของโรงเรียนและหลักการแนวคิดของการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบนอกระบบและตามอรรถยาศัย

ขั้นที่ 4

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย PLC

- พัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้วย PLC ผู้บริหารและครูร่วมสังเกตชั้นเรียนและบันทึกตามแบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน
- นำผลการสังเกตชั้นเรียนมา PLC เพื่อสะท้อนผลการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผลของครูและผู้ร่วมวง PLC ทุกคนอธิบายถึงจุดเด่นของครูผู้สอน (Model Teacher) และอธิบายถึงจุดที่สามารถพัฒนา ต่อยอดได้
- ครูผู้สอน (Model Teacher) สรุปประเด็นและสิ่งที่ได้เรียนรู้จากวง PLC พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล
- นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย PLC อย่างเป็นระบบและสร้างขวัญกำลังใจ
- PLC การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบและนำผลปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหาร ครู PLC แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5

เสริมสร้างพลังด้วยการนิเทศแบบ COACH

- สื่อสารสร้างความเข้าใจ รับรู้ จุดประกายความคิด สร้างความเชื่อมั่นสู่เป้าหมายร่วมของการนิเทศ
- พัฒนาศักยภาพร่วมกัน ร่วมออกแบบกลไกการนิเทศและเปิดใจเรียนรู้ร่วมกัน
- ร่วมพลังนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูด้วยการเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน
- ร่วมสะท้อนกลับ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการ PLC แบ่งปันและเติมเต็มต่อยอดอย่างสร้างสรรค์
- ยอมรับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำของผู้บริหาร เพื่อนครู เห็นคุณค่าสิ่งที่ได้เรียนรู้

ผู้บริหาร ครูร่วมนิเทศ สังเกตชั้นเรียนนำผลการสังเกต ร่วม PLC นำผลปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 6

เครือข่ายสนับสนุนทุนเสริม

ทำ MOU ร่วมกับศูนย์การเรียนรู้ CYF ศูนย์การเรียนรู้
เซนต์ ยอห์นบอสโก วิทยาลัยสารพัดช่างราชบุรี
โรงเรียนนิวิฐราชภัฏรูปถัมภ์ องค์การบริหารส่วนตำบล
แพงพวย และตำบลสีหมีน วัดเนกขัมมารามวัดใหม่สีหมีน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านปากคลอง

1. สำรวจ ค้นหา

- สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ชุมชน บริบทของนักเรียน ชุมชน จัดทำเป็นข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลของเครือข่าย
- เครือข่าย บวร (อสม.ผู้นำชุมชนและอบต.) ร่วมสำรวจค้นหานักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา จัดทำเป็นฐานข้อมูลและเชื่อมฐานข้อมูลกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแพงพวย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สีหมีน อบต.แพงพวย และอบต.สีหมีน

2. ส่งเสริม พัฒนา

- จัดทำข้อตกลงความร่วมมือและวิเคราะห์ภาระงานร่วมกัน จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการทำงานและอาชีพของนักเรียนแต่ละกลุ่มตามความสนใจด้วยการบูรณาการ
- เครือข่าย บวร ร่วมพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้วยการบูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัยที่บนฐานวัฒนธรรมของชุมชน

3. รักษาป้องกันและแก้ไข

- จัดทำคำสั่งหรือประกาศแต่งตั้งคณะทำงานของเครือข่าย /ร่วมดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความปลอดภัยทั้งด้านจิตใจและร่างกายสามารถเรียนรู้ไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษา

เสวนาการพัฒนาภาคเอกชนพื้นที่และร่วมวางแผนร่วมกัน ติดตามนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบร่วมกับเครือข่ายที่ MOU ผู้แทนกสศ. ผู้แทนสพฐ. ศูนย์การเรียนรู้ CYF และเครือข่าย บวร

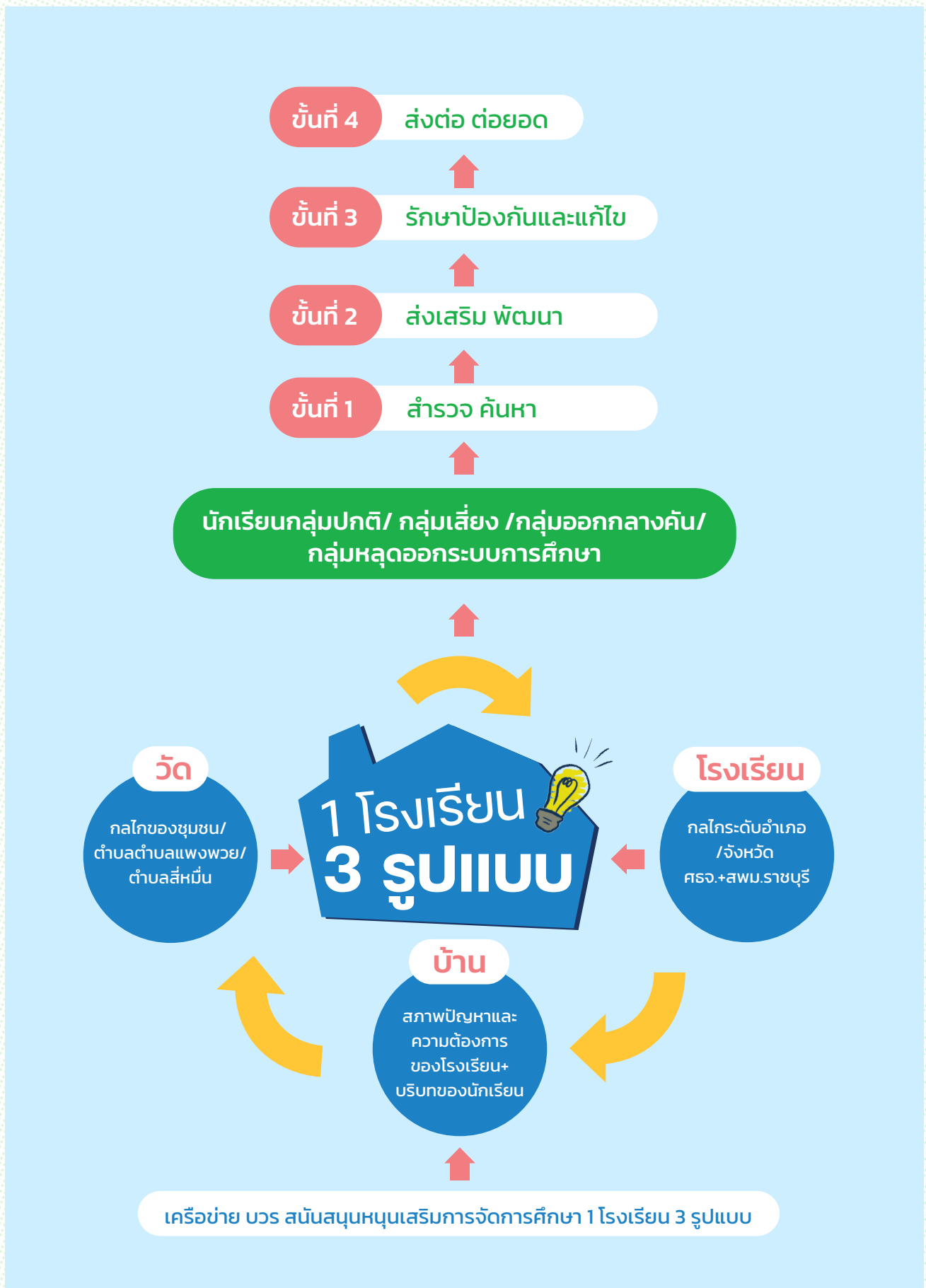
สำรวจค้นหานักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา จัดทำเป็นฐานข้อมูลและเชื่อมฐานข้อมูลกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแพงพวย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สีหมีน อบต.แพงพวย และอบต.สีหมีน

4. ส่งต่อ ต่อยอด

- ร่วมเติมเต็มศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือมีความประสงค์จะประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความสนใจและเรียนรู้ด้วยความหมายและจบการศึกษาหรือศึกษาต่อตามความสนใจ

แผนภาพที่ 2 กลไกการของเครือข่ายสนับสนุนหนุนเสริมการดำเนินการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ด้วย บวรสร้างโอกาส สำหรับนักเรียนและเด็กนอกระบบการศึกษา โรงเรียนเนกขัมวิทยา

คำถามข้อที่ 4

จัดการศึกษา

1 โรงเรียน 3 รูปแบบแล้ว

คุณภาพผู้เรียน...เป็นอย่างไร

ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล = ยอมรับคุณภาพ
ของแต่ละคนย่อมต่างกัน

1

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ “ห้องเรียน บวร สร้างโอกาส” มีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยผ่านตัวชี้วัดตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดและจบการศึกษาตามเกณฑ์การจบหลักสูตรสถานศึกษา

2

ทักษะอาชีพและการทำงานเป็นแรงงานที่มีทักษะการประกอบอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตในชุมชนและท้องถิ่น

3

ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

4

ทักษะการออกแบบการเรียนรู้และกำกับการเรียนรู้ของตนเองผ่านวิถีชีวิตจริงในชุมชน มีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย

5

ทักษะชีวิตนักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวทำงานแบ่งเบาภาระของครอบครัวและสามารถอยู่ร่วมกันผู้อื่นบนความแตกต่างและหลากหลาย

นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะที่เกิดจากการเรียนและนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

คำถามข้อที่ 5

การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ.... จะแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงออก กลางคันและเด็กหลุดออกกระบบ การศึกษาได้จริงหรือ...

1

พัฒนาผลการเรียนและลดผลการเรียน 0 ร มส. ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข สนุกในการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของตนเองเพิ่ม เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

2

นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาตามข้อมูลการคัดกรองของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนลดลง

3

ไม่มีนักเรียนออกกลางคันและไม่เพิ่มจำนวนเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา ส่งผลให้จำนวนเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประเทศลดลงทุกปี

4

นวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสไม่ให้เกิดหลุดออกจากระบบการศึกษา

5

เป็นนวัตกรรมที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษาสำหรับนำเด็กหลุดออกจากระบบให้เข้าสู่ระบบการศึกษาและป้องกันไม่ให้เกิดหลุดออกจากระบบซ้ำอีกและนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคันไม่หลุดออกจากระบบการศึกษา

6

เปิดโอกาสให้เครือข่าย บวร ซึ่งเป็นกลไกเชิงพื้นที่ร่วมแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาแบบยั่งยืน “ชุมชนแก้ปัญหาชุมชน”

ผลที่เกิดขึ้นจาก การจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

1. นักเรียนจบการศึกษาและไม่จบการศึกษา

ตารางที่ 1 ข้อมูลการจบการศึกษาตามหลักสูตรฯโรงเรียนเนกขัมวิทยา ปีการศึกษา 2563-2565

ปีการศึกษา	ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่รายงานจบครั้งที่ 1	จำนวนนักเรียนที่รายงานจบครั้งที่ 2	รวม	จำนวนนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร
2563	ม.3	26	25	0	25	1
	ม.6	20	16	0	16	4
2564	ม.3	37	34	0	34	3
	ม.6	23	19	0	19	4
2565	ม.3	19	19	0	19	0
	ม.6	19	19	0	19	0

2. นักเรียนออกกลางคันและไม่มีนักเรียนออกกลางคัน ปีการศึกษา 2563-2566

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคันโรงเรียนเนกขัมวิทยา ปีการศึกษา 2563-2566

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน (ม.1-ม.6)	จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน	คิดเป็นร้อยละ	ปัญหา/สาเหตุที่ออกกลางคัน
2563	136	6	4.41	ปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน,ท้องในวัยเรียน,สุขภาพ
2564	162	10	6.17	ปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน,ท้องในวัยเรียน,สุขภาพ,ดูแลมารดาที่เจ็บป่วย
2565	161	0	0	-
2566	178	0	0	-

เรียนในห้องเรียน บวร สร้างโอกาส จบการศึกษาและศึกษาต่อ

ตารางที่ 3 นักเรียนที่หลุดออกกระบบการศึกษาโรงเรียนเนกขัมวิทยา ปีการศึกษา 2563-2566

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน (ม.1-ม.6)	จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน	จำนวนนักเรียนห้องบวร	จำนวนนักเรียนเลื่อนชั้น	จบการศึกษา	ศึกษาต่อ	ผลการเรียน O,S,มส.
2563	136	6	-	-	-	-	
2564	162	10	-	-	-	-	
2565	161	0	10	8	2	1	0
2566	178	0	19	-	-	-	0

ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

“ทุกคนต้องร่วมเปลี่ยนจากสิ่งที่ท้าทาย.... เป็นความสำเร็จร่วมกัน”

1

ผู้บริหาร ครูและบุคลากร เปิดใจมีเป้าหมายร่วมกันและมี Mindset ที่ดีต่อการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบอย่างต่อเนื่อง

2

โรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศนักเรียนรายบุคคลและเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันและนำไปใช้จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน และเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3

โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการจัดการศึกษาที่หลากหลายเหมาะสมและสำหรับนักเรียน กลุ่มเสี่ยงออกกลางคันและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และมีการปรับปรุงพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง

4

โรงเรียนพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย บวร ร่วมเป็นกลไกเชิงพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ตามบทบาทหน้าที่อย่างต่อเนื่อง

โอกาส + คุณภาพ = ยั่งยืน

“อันสิทธิมนุษยชนข้อใดเล่า
จะเทียบเท่าสิทธิการศึกษา
ประกาศก็ต้องให้ความเมตตา
เสมอหน้าหนวกไข่ม้วนเอย”

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล